

تهران | محبت خدا؛ نزدیک ترین راه

پناهیان: هواپرستی بوی شمر و یزید می‌دهد / ولایت شرط رسیدن به محبت خداست

پناهیان: مکتب غربی‌ها، با مکتب ترویریست‌هایی که از سر بریندن لذت می‌برند، یکی است. این ترویریست‌ها خیلی راحت می‌توانند با یک گلوله آدمها را بکشند، اما دلشان می‌خواهد سر بریند، یعنی اینها هم مکتبشان «دلم می‌خواهد» است. اینها به لحاظ نظری هم، با غربی‌ها وحدت نظر دارند.

بخش‌هایی از **هشتاد و سه روز (عاشورای حسینی)** سخنرانی حجت‌الاسلام علیرضا پناهیان در مسجد دانشگاه تهران با موضوع

محبت خدا؛ نزدیک ترین راه را در ادامه می‌خوانید:

روزگار ما روزگار «پرستش هوای نفس» است؛ یعنی انسان‌ها طبق دوست‌دادشتنی‌های نفسانی خود زندگی می‌کنند

روزگار ما روزگار پرسنلین هوای نفس است. ما در روزگاری زندگی می‌کیم که مردم براساس دوست داشتنی‌های نفسانی خود زندگی می‌کنند و این زندگی برای آنها تثویرزده است؛ یعنی دانش آن را در دانشگاه‌های عالم تولید کرده‌اند و توجیه‌های به ظاهر عقلانی (هرچند احمقانه) برایش درست کرده‌اند و تنبیمات حقوقی برایش انجام دادند. خودخواهی‌های، هواپرستی‌ها و دوست داشتنی‌های انسان را به صورت قانون و حق و حقوق انسان درآورده‌اند و همه این‌ها مصدق این آیه شریفه است که **خداند می‌فرماید: «ایا ندیدی کسی را که هوای نفسش را خدای خودش قرار داده؟ افرایت مَنْ أَنْخَذَ إِلَهَهُ هُوَاهَ»** (جاییه ۲۳).

البته آنها خودشان را هواپرست نمی‌دانند و بعضی از آنها می‌گویند ما اصلاً قابل به پرستش نیستیم، (مثلًا می‌گویند ما لایک هستیم) ولی خداوند نامش را پرستش می‌گذرد. امام باقر(ع) نیز می‌فرماید: دوست داشتنی‌های هر کسی در واقع دین اوست. **«الْحُبُّ هُوَ الدِّينُ»** (محاسن/۱۶۳) و این یعنی کسی که هوای نفسش را دوست دارد، دینش همین هواپرست است.

ما در جهانی زندگی می‌کیم که مردم دنبال دوست داشتنی‌های نفسانی خود هستند و از آن لذت شهوانی می‌برند. **نه فقط رفاص خانه‌ها و عرق‌خواری‌ها، بلکه فرهنگ، اقتصاد، نظام حقوقی و سیاسی حاکم بر جهان همه بر اساس «من هر کاری دلم می‌خواهد می‌کنم، چون دوست دارم»** بنا شده است. حتی در عرصه حقوق هم می‌گویند هر کسی هر کاری دلش بخواهد باید انجام بدهد، کسی حق ندارد به او چیزی بگوید (غیر از برخی موارد خاص) مثلًا حقوق کودک درست می‌کنند و می‌گویند: اگر پدر و مادر به بچه خودشان حرفی زندن که بجهه خوشش نیامد، پدر و مادر باید دستگیر بشوند! اگر یک زن «دوست داشت» به شوهرش خیانت کند، حق دارد! یا چون «می‌تواند»، حقش است؛ و می‌گویند اینها را باید به قانون تبدیل کنید و آلا به حقوق بشر تجاوز کرده‌اید! در عرصه اقتصاد نیز می‌گویند: هر کسی هر کاری دوست دارد می‌تواند انجام دهد، مثلًا اگر کسی پولش بیشتر است و می‌خواهد دیگران را هم غارت کند، اشکالی ندارد!

مکتب غربی‌ها «دلم می‌خواهد» است و این یعنی هواپرستی

آن کسانی که در غرب به عرق‌خواری و پایکوبی و بدمسټی و هرزگی می‌پردازند و می‌گویند «من چون دوست دارم، حق دارم این کار را انجام بدهم»، دیگر نمی‌تواند در خیابان‌های کشورهای غربی تظاهرات کند و بگوید: «نود و نه در صد علیه یک درصد قیام کرده‌اند» چرا نمی‌تواند؟ چون جوابش این است: «تو هر

خراب خواهند شد. اینها صفت آن کسانی است که حق معرفت خدا را پیدا نمی کنند و حق محبت خدا را پیدا نمی کنند؛ وَرَبُّ الْحِكْمَةِ يَعْلَمُ مَا وَرَبُّهُ الْحِكْمَةُ بِالصَّمْدِ وَإِنَّ النَّعَمَةَ وَرَبُّ الْيَمِّ بِالظَّلَّابِ وَإِنَّ الصَّدِيقَيْنَ وَرَبُّهُمَا بِالخُشُوعِ وَطُولِ الْعِنَادِ فَمَنْ أَخَذَهُ فَهَقِنُوا السَّيِّرَةَ إِمَّا أَنْ يَسْقُلُ وَإِمَّا أَنْ يُرَفِّعَ وَأَكْثَرُهُمُ الَّذِينَ يَسْقُلُونَ لَا يُرَفِّعُ إِذَا مَرَّ حَقُّ اللَّهِ وَلَمْ يَعْلَمْ بِمَا أَمْرَهُ فَهَقِنُوا صِفَةً مِّنْ لَمْ يَعْرِفِ اللَّهَ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ فَلَمْ يُجْعَلْ حَقُّ مَحْبِبِهِ فَلَا يَغْرِبُنَّكَ صَالَتُهُمْ وَصَيَامُهُمْ وَرَوَاتِهِمْ وَعُلُومُهُمْ فَلَانَّهُمْ حُمَرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ» (کفایه‌الاثر/اص/۲۵۸)

یک راه دیگر برای رسیدن به حب الله؛ تبعیت از ولایت است / ولایت شرط رسیدن به محبت خداست

برای ما که هنوز به معنای واقعی کلمه به حب الله نرسیده‌ایم، یک راه برای رسیدن به حب الله، فکر کردن است. یک راه حل دیگر

نیز دارد که در این آیه قرآن آمده است: «اَيٰ يَامِرُ اَنَّهَا يَغُو اَكْرَ خَدَا رَا دُوْسْتَ دَارِيدْ (با اگر دوست دارید خدا را داشته باشید)، از من اطاعت کنید، تا خدا شما را دوست داشته باشد و گناهان شما را ببخشد؛ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحْجُونَ اللَّهَ فَأَتَيْعُونِي يُحْبِبُكُمُ اللَّهُ وَيَغْرِي لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ» (آل عمران/۳۱) دقت کنید که نمی‌فرماید: اگر خدا را دوست دارید بروید از خدا تبعیت کنید، بلکه می‌فرماید: «بِغَوْ اَزْ مِنْ بَايدْ تَبَعِيتْ كَيِّدْ» یعنی باید از پیامبر(ص) تبعیت کنیم تا خدا ما را دوست داشته باشد و الا تبعیت کردن از خود خدا، زیاد هنری نیست. ابلیس هم خیلی از خدا تبعیت کرد، اما در نهایت در ماجراهی خلقت آدم، سریعچی کرد. معنای آیه فوق این است که اگر خدا را دوست دارند، باید ولایت داشته باشند و از ولایت تبعیت کنند.

در اینجا رسول خدا(ص) به مردم می‌فرماید: «إِنْ كُنْتُمْ تُحْجُونَ اللَّهَ فَأَتَيْعُونِي» یعنی اگر خدا را دوست دارید حرف مرا گوش کنید. اگر فرموده بود سخن خدا را گوش کنید، در واقع سخن پیامبر هم در آن نهفته بود زیرا سخن پیامبر(ص) همان سخن خداست، ولی در این آیه جداگانه فرموده: «فَأَتَيْعُونِي»، یعنی از من تبعیت کنید تا خدا شما را دوست داشته باشد. این یعنی ولایت شرط این است که خدا دوست داشته باشد. پیامبر اکرم(ص) نیز در روز عید غدیر فرموده: هر کس از من تبعیت می‌کند، از علی(ع) تبعیت کند. (مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَلَيْلُهُ مَوْلَاهٌ؛ کافی ۱/۲۸۷)

در آیه بعدی می‌فرماید: «بِغَوْ هم از خدا اطاعت کنید و هم از رسولش، پس اگر پشت کردن خدا کافران را دوست ندارد؛ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلُّوْ فَإِنَّ اللَّهَ لَآ يُحِبُّ الْكَافِرِينَ» (آل عمران/۳۲) دقت کنید که خداوند در این آیه، اطاعت از خدا و رسول را کنار هم می‌آورد. جالب اینجاست که در قرآن (جز در یک مورد) هر جا که اطاعت از خدا آمده است، اطاعت از رسول خدا نیز در کتابش آمده است و البته یک جاها بی اطاعت از پیغمبر آمده ولی اطاعت از خدا نیامده است.

امام حسین(ع) ولایت‌پذیری را برای ما آسان کرده است

واقعش این است که برای بعض‌ها سخت بود که رسول خدا(ص) و اولیاء خدا به آنها می‌گفتند: «از من تبعیت کنید». چون به غرورشان برمی‌خورد، اما می‌دانید چرا برای ما سخت نیست که از اولیاء خدا تبعیت کنیم؟ چون این کار را امام حسین(ع) برای ما آسان کرده است. امام حسین(ع) اول آمده در دل ما نشسته است و بعد وقتی این آیه را می‌خوانیم که می‌فرماید «فَأَتَيْعُونِي» دیگر به ما برمنی خورد، چون می‌دانیم کسی که می‌گوید: از من تبعیت کنید، حسین(ع) است. و حسین(ع) آنقدر آفاقت است که اصلاً به غرور ما برمنی خورد. یعنی امام حسین(ع) ولایت‌پذیری را برای ما آسان کرده است. می‌دانید حسین(ع) چگونه این کار را برای ما آسان کرده است؛ آنقدر مصیبت و بلا دیده و آنقدر بچهه‌های حسین(ع) را زده‌اند ...

ما در مقابل هواپرستان که محبت دنیا و شهوت را دارند، یک حرف خلیل قوی و محکم داریم و آن «محبت خدا» و سپس محبت اولیاء خداست. یا محبت اولیاء خدا تو را به محبت خدا می‌رساند یا محبت خدا تو از محبت اولیاء خدا می‌رساند. یکی از فراغت‌ترین و بهترین راهها این است که بگویی: «حسین جان! تو از خدا زمینی تر هستی و برای من، قابل دسترس تر هستی. من زیاد حب الله ندارم ولی تو را دوست دارم.» بعد امام حسین(ع) می‌فرماید عیسی نداردا من دست را می‌گیرم و تو را به محبت خدا می‌رسانم.

با فکر کردن، هم می‌توان به حب الله رسید و هم حب الدنیا را از دل بیرون کرد

همان طور که قبل‌اگفتیم، یک راه برای افزایش محبت خدا در دل، این است که از محبت خدا حرف بزنیم و به آن فکر کنیم. در این صورت کم کم محبت‌مان به خدا زیاد می‌شود؟ امام صادق(ع) می‌فرماید: «إِنَّ أُولَى الْأَلَيَّبَ الَّذِينَ عَمِلُوا بِالْفِكْرَةِ حَتَّى وَرَثُوا مِنْهُ حُبَّ اللَّهِ» (کفایه‌الاثر/اص/۲۵۷) صاحبان خرد، کسانی هستند که با فکر کردن درباره محبت خدا، به حب الله می‌رسند.

نه تنها حب الله با فکر کردن به دست می‌آید، بلکه با فکر و ذکر و اندیشیدن، حب الدنیا هم از دل انسان خارج می‌شود. خارج کردن حب الدنیا راحت‌تر از به دست آوردن حب الله است. حب الدنیا را می‌توانی با اندیشیدن و فکر کردن، از دلت بیرون کنی. امام صادق(ع) می‌فرماید: وقتی که مؤمن از دنیا تخلیه شود، یعنی محبت به دنیا را از دلش خارج کند، رشد می‌کند، آن وقت شیرینی محبت خدا را احساس می‌کند؛ إِذَا تَخَلَّى الْمُؤْمِنُ مِنَ الدُّنْيَا سَمَا، وَجَدَ حَلَاوةَ حُبَّ اللَّهِ (کافی ۱۳۰/۲)

چگونه می‌توانیم با فکر و ذکر، به خارج کردن به دل بپردازیم؟ مثلاً به هر قسمت از دنیا که نگاه کردی و هوس کردی، به خودت بگو: «اصلاً می‌ارزد دوستش داشته باشی؟ چقدر می‌ارزد؟ فکر کن به آن هم برسی، بعدش چه؟» اگر یک مقدار به آخرش نگاه کنی خودت می‌فهمی که اصلاً ارزشش را ندارد و دیگر نمی‌توانی غرق آن بشوی. فکر کن، بین واقعاً می‌ارزد فداش بشوی یا نه؟ قطعاً نمی‌ارزد.

با فکر کردن، محبت دنیا را از دلت بیرون کن. البته غیر از فکر کردن، عمل کردن و راههای دیگری نیز وجود دارد. مثل اینکه با اهل دنیا نشست و برخاست نداشته باشی؛ اینها فیلم سیاه و سفید دنیا را رنگی تعریف می‌کنند! با اهل آخرت نشست و برخاست داشته باش که تو را به آخرت مشتاق کنند.

اولی الالیب با فکر به محبت می‌رسند و با محبت به همه‌جا می‌رسند/ هیچ راهی غیر از راه محبت خدا، تضمینی نیست

اولی الالیب با فکر به محبت خدا می‌رسند. با فکر محبت دنیا را از دلشان بیرون می‌کنند. وقتی که با فکر این کار را کرده، آثارش چیست؟ اینکه قلبش نورانی می‌شود، برکت به زندگی اش می‌آید، حکیم می‌شود، قدرت پیدا می‌کند. در ادامه می‌فرماید: «بعد به مزنلی می‌رسد که در قلبش خدا را می‌بیند و به حکمتی می‌رسد که حکماء به آن نرسیده‌اند؛ فَإِذَا قُلَّ لَذِكَرَ نَزَلَ مُنْلَأَ الْكُبْرَى فَعَانِ رَبَّهُ فِي قَلْبِهِ وَرَبَّ الْحِكْمَةِ يَغْيِرُ مَا وَرَبُّهُ الْحِكْمَةَ» (کفایه‌الاثر/اص/۲۵۸) یعنی اولی الالیب با فکر به محبت می‌رسند و با محبت به همه‌جا می‌رسند.

دیگران از چه راهی به این چیزها می‌رسند؟ بعضی‌ها از راه عبادت، برخی از راه تلاش علمی، برخی از راه سکوت و ... البته این راهها نیز خوب است اما کسی که از این راه‌های معمولی، به جایی برسد ممکن است بعدش خراب شود و سقوط کند، یعنی این آدم حکیم، عالم و عابد، ممکن است خراب شود. پس هیچ‌یک از این راه‌ها تضمینی نیستند، فقط اگر از راه محبت خدا به اینجاها برسی، تضمینی است. لذا در ادامه روایت می‌فرماید: اکثر کسانی که غیر طریق محبت خدا به جایی می‌رسند،